

FORSVARSMINISTERIET
EJENDOMSSTYRELSEN

Årsberetning

Forsvarsministeriets

Ejendomsstyrelse

2023

Indhold

Virksomhedsoplysninger

1. Ledelsespåtegning	
1.1. Påtegning	2
2. Beretning	3
2.1. Præsentation af styrelsen	4
2.2. Ledelsesberetning.....	5
2.3. Målrapporteringens 1. del – skematisk oversigt	9
2.4. Målrapporteringens 2. del – uddybende analyser og vurderinger.....	19
2.5. Forventninger til det kommende år	20
3. Regnskab	
3.1. Anvendt regnskabspraksis	22
3.2. Bevillingsregnskab	23
4. Bilag	
4.1. Øvrige regnskabsoplysninger	26
4.2 Beskrivelser af to udvalgte bygge- og anlægsprojekter, afsluttet 2023.....	27

Virksomhedsoplysninger

Styrelsens navn

Forsvarsministeriets
Ejendomsstyrelse

Styrelseschef

Anders Mærkedahl Pedersen

Revision

Rigsrevisionen
St. Kongensgade 45
1264 København K

Advokat

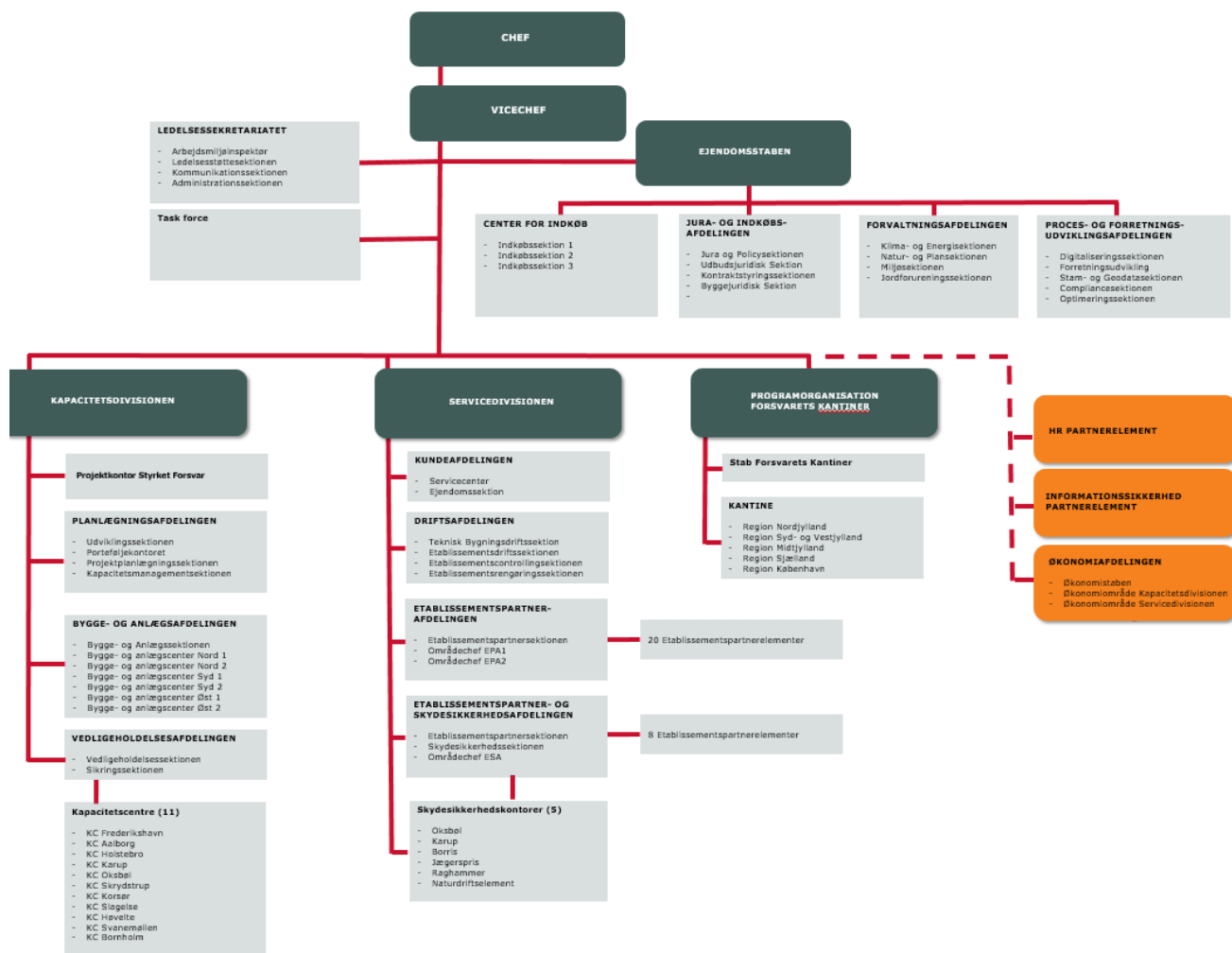
Kammeradvokaten
Vester Farimagsgade 23
1606 København V

Banker

Danske Bank
Holmens Kanal 2-12
1090 København K

Statens Koncern Betalinger
Girostrøget 1
0800 Høje Taastrup

Organisering af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse 2023:

1. Ledelsespåtegning

Årsberetningen er aflagt i henhold til bekendtgørelse nr. 116 af 19. februar 2018 om statens regnskabsvæsen.

Årsberetningen omfatter de bevillinger på finansloven som Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er ansvarlig for, herunder de regnskabsmæssige forklaringer, som skal tilgå Rigsrevisionen i forbindelse med bevillingskontrollen for finansåret 2023:

§ 12.14.01 Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse

§ 12.14.02 Etablissementsdrift og bygningsvedligeholdelse

§ 12.14.03 Bygge- og anlægsarbejder

§ 12.14.04 Provenu ved afhændelse af ejendomme

§ 12.14.05 Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland

§ 12.29.13 Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram

§ 12.29.15 Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram

1.1. Påtegning

Styrelseschefen tilkendegiver hermed:

- *For direktøren for Center for Strategi, Økonomi og Styring, at underskriveren ikke er bekendt med økonomiske forpligtelser ud over de i regnskabet medtagne, eksempelvis retlige tvister, kautionsforpligtelser, hensættelser og eventualforpligtelser, og at det aflagte regnskab indeholder de udgifter/indtægter, der vedrører driften for pågældende styrelse i regnskabsåret. Underskriveren tilkendegiver endvidere, at de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.*
- *For departementschefen, at målrapporteringen i årsberetningen er rigtig, dvs. at måloppstillingen og målrapporteringen på mål- og resultatplanen er fyldestgørende, at der er adgang til det grundmateriale, som målrapporteringen i årsberetningen bygger på, og at der ved styrelsen er arbejdsgange, som kvalitetssikrer de oplysninger og vurderinger, der indgår i årsrapporten.*

Hjørring, den 21. marts 2024

Anders Mærkedahl Pedersen
Styrelseschef

København, den 22. marts 2024

Peter Thiesen
Fg. Direktør

København, den 22. marts 2024

Pernille Vedsgaard Langeberg
Departementschef

2. Beretning

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er en styrelse inden for Forsvarsministeriets koncern. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse arbejder inden for Forsvarsministeriets koncernfælles mission og vision som beskrevet nedenfor.

Mission

Sammen arbejder vi for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed

Vision

Vi driver og udvikler opgaveløsningen, så vi får mest mulig effekt ud af de ressourcer, vi sammen råder over

Vi er en professionel og bredt anerkendt samarbejdspartner

Vi skaber en fælles handlekraft gennem loyalt og tillidsfuldt samarbejde

Strategiske pejlemærker (gældende i 2023)

Forberede en stærk implementering af nyt forsvarsforlig

Vi vil skabe et stærkt grundlag for implementering af det kommende forlig. Det gør vi gennem tillidsfuldt samarbejde i en fælles retning, herunder i det forligsforberedende arbejde. Det gør vi også ved at udarbejde realistiske planer med en klar rolle- og ansvarsfordeling, ved en god og prioriteret opgaveløsning samt gennem en effektiv og transparent styring, eksempelvis når vi løfter opgaver, der kræver tværgående synkronisering.

Med et historisk løft af Forsvaret skal vi samtidig sikre, at vi har den nødvendige produktionskapacitet og den rette bemanning, som understøtter eksekveringen af forligsrelaterede opgaver. Endelig sikrer vi et stærkt grundlag for det nye forsvarsforlig ved at afslutte det nuværende forlig tilfredsstillende.

En stærk forvaltningskultur

Vi bidrager til, at ministerområdet i alle henseender praktiserer en stærk forvaltningskultur. Når vi udviser sikker dømmekraft og står vagt om god offentlig administration, styrker vi tilliden til vores arbejde. Det kræver også, at vi løbende udvikler vores opgaveløsning på baggrund af nye indsigter mv.

En god (digital) sikkerhedskultur

Vi er bevidste om, at fremmede staters efterretningstjenester ønsker at få adgang til klassificerede og beskyttelsesværdige informationer, der kan skade Danmarks og vores samarbejdspartneres sikkerhed og handlefrihed. Vi er bevidste om, at ansatte i forsvaret løbende indgår som mål i fremmede staters efterretningsvirksomhed. Vi vil derfor arbejde for at fremme en kultur, hvor der i endnu højere grad værnes om klassificerede og beskyttelsesværdige oplysninger samt vores adgang hertil. Vi vil ligeledes arbejde for, at den enkelte medarbejder/frivillige er bevidst om, at fremmede efterretningstjenester udviser særlig interesse for personer med tilknytning til forsvaret.

2.1. Præsentation af styrelsen

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udvikler og tilpasser de fysiske rammer, som er nødvendige for, at Forsvaret og øvrige kunder kan løse deres vigtige samfundsopgaver. Det vil sige, at vi varetager drift, administration og vedligehold af Forsvarsministeriets arealer og bygninger med tilknyttede faste installationer som eksempelvis tekniske installationer. Ligeledes er styrelsen ansvarlig for leverancer af tilknyttede serviceydelser som rengøring, kantinedrift, arealpleje mv.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse varetager bygherreansvaret for ministerområdet ved gennemførelse af bygge- og anlægsprojekter og er ansvarlig for gennemførelse af miljøtiltag på arealer og energitiltag i bygninger. Dertil varetages administrationen af Forsvarsministeriets lejeboliger og eksterne lejemål. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er ligeledes ansvarlig for tilpasning af ministeriets bygnings- og arealkapacitet foranlediget af politiske beslutninger og efterspørgslen fra ministerområdet.

Tabel 2.1.1. Styrelsens hovedkonti

Hovedkonti	Navn	Bevillingstype
§ 12.14.01	Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Driftsbevilling
§ 12.14.02	Etablissemmentsdrift og bygningsvedligeholdelse	Driftsbevilling
§ 12.14.03	Bygge- og anlægsarbejder	Anlægsbevilling
§ 12.14.04	Provenu ved afhændelse af ejendomme	Anlægsbevilling
§ 12.14.05	Oprydning efter tidligere amerikansk militær tilstedeværelse i Grønland	Driftsbevilling
§ 12.29.13	Internationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Anlægsbevilling
§ 12.29.15	Nationalt finansieret NATO-investeringsprogram	Anlægsbevilling

Tabel 2.1.1b Styrelsens hovedkonti

	(Mio.kr.)	Bevilling (FL+TB)	Regnskab	Overført overskud Ultimo
Drift	Udgifter	2.358,5	2.432,4	54,2
	Indtægter	-266,3	-285,5	
Anlæg	Udgifter	1.179,6	1.143,1	829,0
	Indtægter	-134,9	-43,6	

Ovenstående tabel 2.1.1b viser et overblik over Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses hovedkonti. Heraf fremgår det, at der videreføres overskud på både drifts- og anlægsbevillingen på henholdsvis 54,2 mio. kr. og 829,0 mio. kr.

2.2. Ledelsesberetning

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kan se tilbage på et år, hvor der er lagt en stor indsats i at forberede organisationen og strukturen til at understøtte implementering af det nye forsvarsforlig. Der har været personaletilvækst af relevante kompetencer, særligt byggetekniske og juridiske kompetencer, så Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kan være klar til at understøtte eksekveringen af forligsrelaterede kapacitetsbehov.

På bagkant af hjemtagelsen af etableringsopgaverne i 2022 har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i flere etaper gennemført tilpasninger af organisationen for at styrke eksekveringsevnen i de udførende organisatoriske enheder, hvilket giver handlekraft og samarbejde på tværs af afdelinger/områder. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i 2023 styrket den lokale tilgang til opgaveløsningen ved at styrke og udvikle de 11 lokale kapacitetscentre og har endvidere etableret to decentrale bygge- og anlægscentre, der skal varetage byggeri lokalt. Etableringen understøtter dels behovet for rekruttering af de rette kompetencer, som kan ske lokalt, og dels samarbejdet og den lokale prioritering med kunder og brugere af nye kapaciteter.

Med tilpasningen af organisationen og det fortsatte decentrale fokus på tværs af forretningsområder, har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse oplevet, at brugere og kunder udtrykker større tilfredshed med de leverede ydelser, som særligt baserer sig på lokalt samarbejde og prioritering med brugende enheder.

I 2023 har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse styrket organisationen med oprettelse af et Center for Indkøb, der, ud over at sikre et styrket økonomisk kontrolmiljø, også skal sikre et smidigt indkøbsflow, særligt for de mange områder, der blev hjemtaget i 2022. Dermed sikres de områder, der har flest indkøb, agilitet og hurtighed i deres indkøbsprocesser.

I 2023 har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse leveret moderne og tidssvarende faciliteter til Forsvaret. Markante eksempler er anden etape af projektet for restaurering og modernisering af Nyboders gule stokke, der er færdiggjort og afleveret i 2023 samt F-35 komplekset i Skrydstrup, som Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse færdiggjorde og afleverede i september 2023. Første spadestik blev ligeledes taget til det nye hovedkvarter til Multinational Division North (MND-N), som er et samarbejde mellem det danske, lettiske og estiske forsvar. Hovedkvarteret er placeret på Antvorskov Kaserne og er efter planen færdigt medio 2025.

På vedligeholdelsesområdet har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse implementeret en samlet bygningsvedligeholdelsesmanual, som sikrer mere klare rammer og retningslinjer, og som understøtter et stærkt økonomisk kontrolmiljø. Dette har sammen med personaleopbygningen på vedligeholdelsesområdet bidraget til, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i 2023 har kunnet udnytte alle de tildelte vedligeholdelsesmidler fuldt ud.

Krigen i Ukraine og energikrisen i 2022 betyder, at der fortsat har været fokus på energioptimering og den grønne omstilling. På tværs af Forsvarsministeriets område er Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse en central aktør i og med, at vi tager ansvar for at reducere energiforbruget. Det sker blandt andet i form af energiforbedringer ved vedligeholdelse af nuværende bygninger og nybyggeri samt ved på eget initiativ at fortsætte instruksen om energibesparelser fra vinteren 2022/2023 i vinteren 2023/2024.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har således udviklet organisationen for at styrke styringen og få maksimal eksekveringskraft. Der er fuldt fokus på at synkronisere bygge- og anlægsaktiviteter, bygningsvedligeholdelse og mandskabsforøgelse. Dette arbejde skal sikre, at vi er klar til at støtte et forsvar, der vokser.

Tabel 2.2.1. Årets faglige resultater

Mål	Tilfredsstillende	Mindre tilfredsstillende
Mål 1: Strategisk styring af projekter og ressourcer (fortsættelse af mål fra 2022)	X	
Mål 2: Forberede Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses organisation og struktur til implementering af nyt forsvarsforlig	X	
Mål 3: Understøttelse af energioptimal bygningsdrift og renovering		X
Mål 4: Fastlæggelse af ambition om bæredygtigt byggeri (flerårigt mål)	X	
Mål 5: Implementering af kvalitetsledelse	X	
Mål 6: Udvikling og implementering af processer for planlægning og udførelse af bygningsvedligehold samt styrkelse af bygge- og anlægsprojektstyringen (fortsættelse af mål fra 2022)	X	
Mål 7: Styrkelse af cyber- og informationssikkerheden (flerårigt mål)	X	
Mål 8: Styrket etablisementsdrift ved øget anvendelse af stamdata	X	
Mål 9: Udvikling af model for udveksling af klassificerede data		X
I alt	7	2

Det fremgår af tabel 2.2.1, at syv ud af ni mål har været tilfredsstillende. Særligt muligheden for gennemførelse af IT-projekter, der danner grundlag for implementering af de planlagte løsninger til målopfyldelse, har haft indflydelse på de mindre tilfredsstillende mål. Derfor vurderes det overordnet at være et tilfredsstillende resultat for året 2023, hvor ressourceopbygning og styrkelse af organisationens eksekveringsevne har været i fokus for at gøre klar til de kommende år.

Tabel 2.2.2. Årets resultat (mio. kr.)

	2023
Bevilling	3.143,8
Regnskab	3.253,2
Årets overskud/underskud	-109,4
Tidligere års overførte overskud	992,6
Overskud herefter til videreførelse	883,2

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse afsluttede året med et økonomisk resultat, som ligger over den givne bevilling.

Af tabel 2.2.2. fremgår det, at det samlede overskud til videreførelse er på 883,2 mio. kr., hvoraf hovedparten er opsparing på anlægsbevillingen, der planlægges anvendt i 2024 og frem.

Nedenstående tabel 2.2.3. viser årets resultat fordelt på drifts- og anlægsbevillingen. Heraf fremgår det, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse havde et merforbrug på driftsbevillingen på 54,7 mio. kr. og et merforbrug på anlægsbevillingen på 54,7 mio. kr.

Afvigelsen på anlægsbevillingen kan primært henføres til, at flere projekter har haft en høj aktivitet.

Afvigelsen på driftsbevillingen kan primært henføres til vedligeholdelse af bygningsmassen både i form af simpelt vedligehold og større bygningsvedligeholdsp projekter samt omflytning af bevillinger på hovedkontiene §12.14.01, §12.14.02 og §12.14.05 på tillægsbevillingslovforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti.

Tabel 2.2.3. Økonomiske hovedtal (mio. kr.)

	Regnskab 2023		
Ordinære driftsindtægter (ekskl. bevillinger)	-225,8		
Ordinære driftsomkostninger	2.536,7		
- Heraf personaleomkostninger	812,6		
Andre driftsposter, netto	940,8		
Finansielle poster, netto	1,4		
Ekstraordinære poster, netto	0,0		
Årets resultat (ekskl. bevillinger)	3.253,2		
	Driftsbevilling		Anlægsbevilling
Indtægter	-285,5	Indtægter	-36,7
Udgifter	2.432,4	Udgifter	1.143,1
Årets nettoudgifter (ekskl. bevillinger)	2.146,9	Netto	1.106,3
Bevilling inkl. tillægsbevilling, netto	2.092,2	Bevilling, indtægter inkl. Tillægsbevilling	-128,0
		Bevilling, udgifter inkl. Tillægsbevilling	1.179,6
Årets overskud/underskud	-54,7		-54,7
Til videreførelse	-109,4		

Anmærkning: Der forekommer afrundingsdifferencer i tabellen

2.3. Målrapporteringens 1. del – skematisk oversigt

Tabel 2.3.1. Skematisk oversigt over årets målopfyldelse

Mål 1: Strategisk styring af projekter og ressourcer (fortsættelse af mål fra 2022)	
Det er målet at opnå en større strategisk styring af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses projektportefølje og ressourcer for at sikre, at der foretages en tværgående strategisk vurdering og prioritering, så den mest effektive balance mellem projekter og drift opnås. Dette skal sikre, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udvikler og leverer de nødvendige kerneydelser samt optimerer på anvendelse af ressourcerne. For at nå målet vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse videreudvikle og implementere et samlet koncept for porteføljestyring med udgangspunkt i følgende målsætninger: • Udvikling af rammerne for porteføljestyring, så porteføljen balanceres i forhold til behov og ressourcer. • Udvikling af risikostyringskoncept, der skal sikre en konsekvent og effektiv håndtering af risici. • Udvikling af gevinstrealiseringskoncept, der skal sikre værdien af projekterne og forbedre fremtidig prioritering og investeringer. • Udvikling af ressourcestyringskoncept, der skal kortlægge og styre tilgængelige ressourcer bedst muligt. Målet er nået, når der er skabt grundlag for en systematisk, effektiv, ensartet og sikker gennemførelse af projekterne. Det vil ske på baggrund af udarbejdelse og implementering af følgende: • Bestemmelse for porteføljestyring • Risikostyringskoncept (model) • Gevinstrealiseringskoncept (model) • Ressourcestyringskoncept (model) De ovenstående leverancer er implementeret i Projekt- og Porteføljestyringsprogrammet Antura, og relevante output anvendes løbende til kvalificering af beslutninger i Porteføljekomiteén. På længere sigt er det målet, at porteføljestyringen skal sikre, at størstedelen af alle projekter gennemføres inden for de fastsatte grænser for økonomi, tid og ressourcer.	Målopfyldelse Tilfredsstillende
Aktiviteter og resultater: Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses bestemmelse for porteføljestyring er udarbejdet, godkendt og udgivet. Koncepterne for både risikostyring, gevinstrealisering og ressourcestyring er alle godkendt og beskrevet i manualen for porteføljestyring. De ovenstående leverancer er alle implementeret i Projekt- og Porteføljestyringsprogrammet Antura, og relevante output anvendes løbende til kvalificering af beslutninger i Porteføljekomiteén. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.	

Mål 2: Forberede Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses organisation og struktur til implementering af nyt forsvarsforlig	
Det er målet at forberede Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses organisation og struktur til at understøtte implementeringen af et nyt forsvarsforlig. Herunder vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse sikre en hensigtsmæssig personaletilvækst af relevante kompetencer. Dermed skabes et solidt fundament til at sikre de nødvendige ressourcer til at understøtte eksekveringen af de forligsrelaterede kapacitetsbehov. For at nå målet vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udarbejde en plan for tilgang af nye medarbejdere. For at sikre dette vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse etablere et team, der skal planlægge og forberede opbygningen af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses produktionskapacitet. Teamet skal herunder analysere og forberede: • Ressourcer og kompetencer • Rekruttering og fastholdelse • Geografisk placering af decentrale byggecentre • Sammenhæng til øvrige rekrutteringsbehov i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse samt Forsvarsministeriets Personalestyrelse Målet er nået, når der etableret 2-3 byggecentre, som geografisk og rekrutteringsmæssigt er klar til at understøtte den forventede tilgang af medarbejdere med de rette kompetencer i 2023 og 2024, så Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse rettidigt kan medvirke til at realisere ambitionerne i det kommende forsvarsforlig.	Målopfyldelse Tilfredsstillende
<i>Aktiviteter og resultater:</i> Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har etableret to bygge- og anlægscentre i 2023. Der er organisatorisk og fysisk etableret et bygge- og anlægscenter i Nørresundby, der er rekrutteret medarbejdere, og domicilet blev officielt indviet den 28. april 2023. Bygge- og anlægscentret i København er organisatorisk oprettet, og der er rekrutteret medarbejdere. Bygge- og anlægscenterets medarbejdere er placeret på Kastellet. Det tredje planlagte bygge- og anlægscenter afventer indgåelse af kommende delaftaler til forsvarsforliget, så det konkrete behov for yderligere produktionskapacitet kan opgøres og den relevante geografi fastlægges. Der er oprettet et Projektkontor Styrket Forsvar, der er etableret som analyse- og implementeringsteam. Teamet har varetaget opgaver i tilknytning til kapacitetsopbygningen. Det er sket med omdrejningspunkt i rekrutteringsprocessen, herunder forhold omkring rekruttering og fastholdelse, samt domicileringsbehov og den geografiske placering af de decentrale bygge- og anlægscentre. Desuden har der været en løbende korrespondance og koordinering med Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse samt Forsvarsministeriets Personalestyrelse med henblik på at afstemme styrelsernes behov for kontorarbejdspladser i satellitdomicilerne. Den gennemførte kapacitetsopbygning kan håndtere de nuværende kendte opgaver relateret til Genopretning af Forsvarets fundament og de på nuværende tidspunkt kendte produktionsbehov i første	

delaftale. Kommende delaftaler vil formentlig kræve tilgang af yderligere produktionskapacitet, hvilket Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er forberedt på.

Baseret på den gennemførte kapacitetsopbygning med etablering af to bygge- og anlægscentre og styrkelse af de 11 kapacitetscentre til bygningsvedligeholdelse med tilhørende ansættelse og onboarding af ca. 90 nye medarbejdere, vurderes målet at være tilfredsstillende opfyldt.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

Mål 3: Understøttelse af energioptimal bygningsdrift og renovering

Det er målet at styrke energieffektiviseringen i en tid, der både kalder på effektiv udnyttelse af ressourcerne og grøn omstilling.

*Målopfyldelse
Mindre tilfredsstillende*

Målet understøtter såvel statens målsætning om energieffektivisering, som FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse arbejder med en række forudsætningskabende initiativer for at kunne indfri forligets grønne ambitioner. Centralt i denne sammenhæng er det at implementere et energistyringssystem, der understøtter energi-optimal drift og energirenovering på tværs af koncernen.

For at nå målet skal der etableres et brugervenligt digitalt energistyringssystem, der er i stand til at indhente, samle, visualisere og analysere data fra eksisterende el-, vand- og varmemålere på timebasis fra Forsvarsministeriets bygninger.

Udvikling, anskaffelse og implementering ventes at foregå i faser over de næste år.

Indledningsvis vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse i 2023 gennemføre et pilotprojekt ved brug af det eksisterende digitale system, der varetager dataopsamling på en mindre gruppe energimålere.

Målet er nået, når Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har gennemført et pilotprojekt med datadrevet energiledelse på bygningsniveau, der understøtter en energioptimal drift på 1-3 udvalgte etableringer.

Pilotprojektet skal bidrage til udviklingen og implementeringen af et energistyringssystem på sigt.

Projektet indeholder:

- Opdatering af det nuværende energimonitoreringsprogram PME 09 til PME 22, inkl. undervisning.
- Inddragelse af udvalgt(e) etablering(er) i datadrevet energiledelse på bygningsniveau.
- Opsætning af dashboards til visualisering af energiforbrug, der understøtter energiledelse.
- Pilotprojektet afsluttes med udarbejdelsen af et dokument, der samler erfaringerne og danner grundlag for næste fase af projektet.

Aktiviteter og resultater:

Der er ikke gennemført pilotprojekt på datadrevet energiledelse på bygningsniveau, da den eksisterende serverkapacitet er undersøgt og fundet utilstrækkelig til den nødvendige software.

Der er iværksat indkøb af yderligere serverkapacitet den 26. februar 2023, men det har ikke været muligt at få leveret serveren i 2023. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er i dialog med Materiel- og Indkøbsstyrelsen om indkøbet, men leveringstiden er p.t. ukendt.

Af pilotprojektets delelementer er der udarbejdet dashboards til visualisering af energiforbrug, der understøtter energiledelse. Dette er dog foretaget i en betaversion i det eksisterende energimonitoreringsprogram PME 09, og skal overføres til den nye version af programmet, når dette foreligger (PME 22).

Projektets øvrige delelementer er udskudt til levering af ny serverkapacitet er sket.

Vurderingsparametrene er ikke opfyldt og målet videreføres derfor i mål- og resultatplan 2024. Der er udarbejdet uddybende analyse af målet i efterfølgende afsnit.

Resultatet er på den baggrund mindre tilfredsstillende.

Mål 4: Fastlæggelse af ambition om bæredygtigt byggeri (flerårigt mål)

Det er målet, at ressourceforbruget ved byggeri og vedligehold tænkes bæredygtigt. Derved bidrager vi til den cirkulære tankegang til økonomi og minimering af CO₂ aftrykket. Hertil opnår vi en højnet kvalitet i byggeri, mindre spild og mindsket energiforbrug, hvilket vil sænke vores klimapåvirkning og sikre balance mellem investering og kvalitet. I takt hermed vil vi øge arbejdsmiljøforhold og dermed sikre trivsel og sundhed i Forsvarsministeriets bygninger. Vi opnår dermed et grønnere forsvar ved den kommende kapacitetsforøgelse i det kommende forlig.

Målet understøtter såvel de forventede ændringer i bygningsreglementet, som FN's verdensmål for en bæredygtig udvikling.

For at nå målet skal der udarbejdes en bæredygtighedsplan, hvori ambitionsniveauet og fokusområder for bæredygtigt byggeri og renovering fastlægges. Det vil ske igennem en forventningsafstemning med Forsvarsministeriets departement og med udgangspunkt i de nye bæredygtighedskrav i bygningsreglementet, som træder i kraft i 2023. Hertil indgår LCA-beregninger og CO₂-grænseværdi for nybyggeri over 1.000 m², der skal etablere materialets klimapåvirkning fra produktion til bortskaffelse/genanvendelse.

Forsvarsministeriet vil arbejde mod mere ambitiøse tiltag i forbindelse med nybyg, renovering og drift af bygningsmassen med udgangspunkt i den frivillige bæredygtighedsklasse. Deri opstilles krav til bygningsreglementet for de kommende år, blandt andet i form af indeklimate og balance mellem investering og kvalitet, jf. national strategi for bæredygtigt byggeri.

Målet er flerårigt og vil være nået, når vi har udarbejdet en bæredygtighedsplan, der indeholder ambitionsniveau og fokusområder for bæredygtigt byggeri på tværs af Forsvarsministeriets myndighedsområde samt en implementeringsplan.

Ved at fremme den nationale strategi for bæredygtigt byggeri, sikre balance mellem investering og kvalitet og øge arbejdsmiljøforholdene inden for

*Målopfyldeelse
Tilfredsstillende*

Forsvarsministeriets myndighedsområde, vil vi nå målsætningerne for de tre dimensioner inden for bæredygtigt byggeri: Det sociale, det miljømæssige og det økonomiske aspekt. Delmålet for 2023 er, at sikre implementering af nye krav for bygningsreglementet om LCA-beregninger og CO₂-grænseværdi for nybyggeri over 1.000 m². Derudover skal der foreligge en godkendelse af, hvilke elementer i den frivillige bæredygtighedsklasse, der kan implementeres i Forsvarsministeriet de kommende år.	
<i>Aktiviteter og resultater:</i> Første delmål vedrørende nye bæredygtighedskrav om LCA-beregninger i bygningsreglementet er pr. 1. januar 2023 implementeret i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Der er løbende blevet afholdt møder med relevante aktører internt i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse samt relevante eksterne parter med henblik på at danne et fagligt grundlag for det videre arbejde. Dette arbejde fortsætter fremadrettet. Kravene fra bygningsreglementet om udarbejdelse af LCA-beregninger og krav om 12 kg CO₂-e pr. m² for bygninger over 1000 m² er indarbejdet i Bygge- og anlægsmanualen. Eftersom der arbejdes med grænseværdier i DGNB (certificeringsordning inden for bæredygtighed i bygninger med mere) og Svanemærket (certificeringsordning blandt andet inden for klima og miljø for bygninger), er det anbefalingen, at disse grænseværdier følges, når der tages endelig stilling til, hvilken af de to ordninger Ejendomsstyrelsen vil følge i 2024. LCA-beregningerne vil medvirke til at fastlægge nuværende niveauer og som dokumentation for overholdelse af bygningsreglementets krav om 12 kg CO₂-e pr. m² for bygninger over 1000 m². Retningslinjer for nybyg skal bero på mindstekrav og en fælles baseline for minimumsniveau. Det fastlægges, at kriterier for mindstekrav kan stamme fra DGNB eller Svanemærket, hvilket vil blive besluttet i 2024, efter afsluttet rådgivningsforløb. Delmålet for 2023 vedrørende den frivillige bæredygtighedsklasse vurderes som opnået, eftersom det er blevet fastlagt og godkendt, at den frivillige bæredygtighedsklasse ikke er tilstrækkelig, da det er en test af delelementer forud for implementering i bygningsreglementet. I stedet er det blevet godkendt, at DGNB eller Svanemærket danner grundlag for mindstekrav for nybyggeri i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Derudover er der udarbejdet en tidsplan for implementering af bæredygtighed i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Målet er flerårigt og fortsættes derfor i mål- og resultatplan 2024, hvor fokus er på den videre implementering af bæredygtigt byggeri i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse. Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.	

Mål 5: Implementering af kvalitetsledelse	
Det er målet at sikre strømlinede og opdaterede arbejdsprocesser i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, for at fremme effektivitet og troværdighed hos vores kunder og omverden. En sådan ensretning og strømlining sikrer færre afvigelser, mindre tilbageløb og hurtigere processer. Derved kan Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse bedre levere den aftalte kvalitet til den aftalte tid inden for lovgivningens rammer. For at nå målet vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udvikle et samlet koncept for kvalitetsledelse. Et sådant koncept indeholder standardiserede manualer og styringsdokumenter over Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses hovedprocesser, som er bygge- og anlægsprojekter, vedligeholdelsesprojekter samt etablisementsdrift. Derudover udvikles et årshjul, som holder fokus på opdatering, udvikling og auditering af hovedprocesserne. Herudover skal der oprettes en kvalitetsledelsesorganisation, som løbende uddanner medarbejdere i brug af kvalitetsledelsessystemet og som kan sikre, at procesbeskrivelser lever op til interne standarder for kvalitetsledelse. Målet er nået, når Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har udrullet kvalitetsledelsessystemet og etableret den nye kvalitetsorganisering, der løbende tilsikrer opdaterede og kontinuerlig udviklede hovedprocesser (BAP, BVP og etablisementsdrift). Ved auditering af manualerne skal minimum 50 pct. af relevante medarbejdere have modtaget relevante hovedmanualer i træning og forholdt sig aktivt til dem ved enten at acceptere manualen er læst og forstået eller komme med ændringsforslag hertil.	<i>Målopfyldelse</i> <i>Tilfredsstillende</i>
<i>Aktiviteter og resultater:</i> Der er udarbejdet og godkendt en bestemmelse 280-1 for kvalitetsledelse, som ligger i dokumentcenteret. Derudover er der udarbejdet et årshjul, der beskriver planen for løbende opdatering, udvikling og auditering af hovedprocesserne. I etablering af kvalitetsledelsesorganisationen beskriver bestemmelsen rolle og ansvar for kvalitetsledelse. Rollerne er trådt i kraft i forbindelse med godkendelse og udgivelse af bestemmelse 280-1 for kvalitetsledelse. Rollerne beskriver ansvaret for proces- og manulejer for hovedprocesserne, roller omkring selve kvalitetsledelsessystemet samt ERFA-netværk for redaktører, der sikrer faglig viden og kompetencer omkring processer, system og løbende forbedringer. Der er afholdt træning for relevante medarbejdere i manualerne for både BAP, BVP og Drift. Træningen har været i form af undervisning på workshops med fysisk fremmøde og via IT-værktøj for manualunderstøttelse. For medarbejdere undervist ved fysisk fremmøde har der været en dialog omkring processerne og medarbejdernes forståelse, og via IT-værktøjet har medarbejderne haft mulighed for at tilkendegive, at processerne var læst og forstået. For de enkelte medarbejdere med spørgsmål til processer har der fundet en opfølgning sted. For de tre hovedmanualer har der samlet set været gennemført træning for 72,8 % af de relevante medarbejdere. Gennem træning i hovedprocesserne er systemet for processer og kvalitetsledelse blevet udrullet og implementeret for de relevante medarbejdere. Ved auditering af manualerne skal mindst 50 pct. af relevante medarbejdere have modtaget de relevante manualer i træning. En vurdering af dette er foretaget ved siden af den ordinære auditering af manualerne, idet en del af den ordinære auditering blev udskudt til 2024. Derfor er der ved en gennemgang af træning foretaget ved hjælp af IT-understøttelse og ved gennemgang af deltagende	

medarbejdere trænet ved fysisk fremmøde konstateret en tilfredsstillende opnåelse af træning af relevante medarbejdere.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i 2023 skabt et fundament for kvalitetsledelse og fortsætter på den baggrund i 2024, hvor der således er medtaget et mål i mål- og resultatplan 2024, der vedrører den fortsatte implementering af kvalitetsledelse i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

Mål 6: Udvikling og implementering af processer for planlægning og udførelse af bygningsvedligehold samt styrkelse af bygge- og anlægsprojektstyringen (fortsættelse af mål fra 2022)

Det er målet at styrke, udvikle og konsolidere processerne for bygge- og anlæg samt bygningsvedligehold, således at de sikrer mere kvalitet i processerne og understøtter en mere effektiv eksekvering.

En konsolideret planlægningsfase i hovedprocesserne skal understøtte, at ressourcerne anvendes mest hensigtsmæssigt, og at vi får mest og bedst muligt byggeri og vedligehold for pengene.

For at nå målet vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse dels udvikle og implementere en samlet bygningsvedligeholdelsesmanual (BVP Manual), som sikrer klare rammer og retningslinjer, og som understøtter et stærkt økonomisk kontrolmiljø.

Den samlede BVP Manual skal fungere som procesbeskrivelse til de dele af organisationen, som indgår i den samlede proces for prioritering, planlægning og gennemførelse af opgaver og projekter inden for den samlede BVP-ramme.

Derudover vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse (ved Styregruppe BAP-Manual), bl.a. som opfølgning på Rigsrevisionens kritik af FES byggestyring og på baggrund af bidrag fra revisionsrådgivning, interne audits samt generelle brugerbidrag, sikre en styrket byggestyring ved at videreudvikle og optimere BAP Manualen.

Målet er nået, når der dels foreligger en samlet godkendt BVP Manual, indeholdende beskrivelser af processer og retningslinjer, i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses kvalitetsledelsessystem, baseret på den nye vedligeholdelsesstruktur.

Derudover når der inden den 1. juni 2023 foreligger en opdateret og godkendt BAP Manual i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses kvalitetsledelsessystem samt portefølje- og projektstyringssystemet Antura.

Den flerårige ambition af målet er, at der kan gennemføres en mere sikker og effektiv produktion på bygge- og anlægs- samt vedligeholdelsesområdet.

Målopfyldelse
Tilfredsstillende

Aktiviteter og resultater:

Udarbejdelse af BVP manualen er afsluttet, og manualen er godkendt i sin nuværende form. Der er gennemført en række uddannelsesdage, hvor alle relevante bidragsydere til og ansvarlige for vedligeholdelsesprojekter i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har deltaget. BVP manualen ligger i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses kvalitetsledelsessystem D4 og er gjort tilgængelig primo oktober 2023.

Projektet er afsluttet og overgået til drift i november 2023. Projektet blev godkendt til afslutning på Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses Porteføljekomitémøde i december 2023. Dette delmål vurderes således at være nået.

Hvad angår den reviderede BAP manual gik denne live den 30. maj via projekt- og porteføljestyringsværktøjet Antura. Der er i juni måned gennemført en række uddannelsesdage, hvor alle relevante bidragsydere til og ansvarlige for bygge- og anlægsprojekter i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse deltog. Der foregår fortsat mindre justeringer på enkelte fagspecifikke områder i manualen, herunder f.eks. idriftsættelse.

Først når Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses kvalitetsledelsessystem D4 er implementeret i en ny version inkl. filbibliotek med mulighed for versionering, vil BAP manualen blive overført hertil. Den aktuelle prognose for færdiggørelse af dette er 2024. Den manglende implementering af kvalitetsledelsessystemet D4 skyldes, at den understøttende styrelse ikke har kunnet prioritere som planlagt. På trods af at der udestår en endelig systemunderstøttelse, har dette ikke konsekvens for efterlevelsen af manualerne, lige som det ikke ændrer på selve styringen af bygge- og anlægsprojekterne, da de styres i Antura.

Nærværende mål videreføres ikke i mål- og resultatplan 2024, men målet vedr. implementering af kvalitetsledelse videreføres, så det systemmæssige grundlag for endelig implementering af nærværende mål følges i 2024.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

Mål 7: Styrkelse af cyber- og informationssikkerheden (flerårigt mål)

Det er målet at styrke cyber- og informationssikkerheden i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse via en fælles indsats. Ved fortsat at arbejde fokuseret med de syv hovedområder i Digitaliseringsstyrelsens ISO 27001 modenhedsmåling vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse opnå en bred forankring på tværs af forretningen og dermed være med til at styrke det samlede sikkerhedsniveau i Forsvarsministeriets koncern.

For at nå målet vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse kontinuerligt arbejde med de syv hovedområder i Digitaliseringsstyrelsens ISO 27001 modenhedsmåling:

1. Ledelsessystem for informationssikkerhed
2. Politik for informationssikkerhed
3. Ressourcer, kompetencer og bevidsthed
4. Leverandørstyring
5. Risikostyring
6. Måling, auditering og evaluering
7. Beredskabsplaner

Målet er nået, når Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har øget sit modenhedsniveau med 0,7 point i Digitaliseringsstyrelsens ISO 27001 modenhedsmåling fra august 2022 til august 2023

Målopfyldelse
Tilfredsstillende

Aktiviteter og resultater:

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har udarbejdet en handleplan for informationssikkerhed og GDPR for 2023. Der har i 1. halvår 2023 været arbejdet med at modne processen for risikovurdering og risikostyring samt for leverandørstyring og tilsyn. Statement of Applicability (SoA) er revideret i forhold til ændrede eksterne og interne krav, og egenkontroller og KPI'er er ligeledes blevet revideret og justeret.

Alle aktiviteter er påbegyndt efter tidsplanen og fremdrift er som forventet.

Rapporteringen til ledelsen foretages kvartårligt med en komplet ledelsesgennemgang med forelæggelse af ændrede interne/eksterne forhold, tilbagemelding fra interessenter, trusselsbillede, status for hændelser, tilsyn, risikohåndtering, afvigelser, KPI'er og handleplansaktiviteter.

Ved rapportering af ISO 27001-modenhedsniveau til Digitaliseringsstyrelsen er modenheden løftet med 0,9 fra august 2022 til august 2023. Da målet er flerårigt, fortsættes det i mål- og resultatplan 2024, hvor fokus er på IT-beredskabet og compliance for databeskyttelse.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

Mål 8: Styrket etablissemmentsdrift ved øget anvendelse af stamdata

Det er målet, at styrke etablissemmentsdriften via en forbedret planlægning af vedligehold af anlæg. Dette vil bidrage til en stabil drift på tjenestesteder, værksteder, vagttjenester, depotområder og beredskaber.

En styrket etablissemmentsdrift er essentiel for at sikre et robust og effektivt forsvar.

For at nå målet opdateres kvaliteten af stamdata på tekniske installationer og anlæg.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse varetager driften på en større mængde tekniske installationer og anlæg, der er omfattet af lovpligtige og terminsbestemte eftersyn. Disse kontrolleres ved tilsyn, hvorefter stamdata opdateres i DeMars.

Målet er nået, når vedligehold af de tekniske installationer er styrket i planlægningen af serviceintervaller.

Stamdata på områderne skal være indlagt i DeMars for 25 pct. af de tekniske installationer i 2023. Der skal ligeledes være udfærdiget vedligeholdelsesplaner for 25 pct. af de tekniske installationer i 2023.

Efterfølgende sker en automatisk oprettelse af vedligeholdelsesmeddelelser forud for det enkelte eftersyn. Derved understøttes lovmedholdeligheden, da terminer for lovpligtige eftersyn overholdes og det aktuelle eftersyn gennemføres rettidigt.

Målopfylde
Tilfredsstillende

Aktiviteter og resultater:

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har styrket planlægningen af vedligeholdelsen af de tekniske installationer. Det er sket ved en registrering i DeMars af 26.655 af i alt estimeret 110.000 tekniske installationer. I forbindelse med hjemtagningen af etablissemmentsdriften fra ISS er også hjemtaget data over antallet af tekniske installationer. Imidlertid har disse data været ukomplette, og dataindsamlingsmetoden har været uklar. Estimatet på de i alt 110.000 tekniske installationer baserer sig på disse ukomplette data.

Dermed er ca. 25 pct. af de tekniske installationer registreret i DeMars svarende til målkravet. Af de 26.655 registrerede installationer er der i 2023 udarbejdet vedligeholdelsesplaner for i alt 7.250 af dem, hvilket udgør i alt ca. 27 pct. imod målkravet på 25 pct. Ved udarbejdelse af vedligeholdelsesplaner med fastsatte vedligeholdelsesintervaller sikrer vi en robust drift af de tekniske installationer.

Arbejdet med styrkelse af etablisementsdriften ved anvendelse af stamdata fortsætter i 2024, hvor der skal være udarbejdet vedligeholdelsesplaner for minimum 90 pct. af de registrerede tekniske installationer. Målet fortsætter i mål- og resultatplan 2024.

Resultatet er på den baggrund tilfredsstillende.

Mål 9: Udvikling af model for udveksling af klassificerede data

Det er målet at sikre cyber- og informationssikkerhed ved håndtering og udveksling af data og generel digital kommunikation med leverandører i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter.

For at nå målet vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udvikle en model, der sikrer bedre kommunikation og håndtering af data med eksterne leverandører. Modellen skal tage højde for:

- Udbudsforretningen, hvor der deles informationer bredt med udvalgte leverandører, inden der indgås en kontrakt.
- Håndtering af klassificerede data under og efter et byggeprojekt, hvor der samarbejdes med eksterne leverandører.
- Styring og overvågning af roller og rettigheder, samt monitorering af datatrafikken i deling af intern data med eksterne leverandører.
- Standardisering samt transparensdata skal sikre vores stamdatagrundlag i den digitale overlevering.

Målet er nået når, der er iværksat et forretningsudviklingsprojekt med det formål at sikre udvikling af værktøjer til at kommunikere og udveksle data digitalt med eksterne leverandører.

Projektets rammesættende analyse er gennemført.

Der ligger en flerårig plan for en mere sikker og effektiv kommunikation samt udveksling af data med eksterne leverandører, som giver større kvalitet i og systemunderstøttelse af bygge- og anlægsprojekterne.

Målopfyldelse
Mindre tilfredsstillende

Aktiviteter og resultater:

Der er iværksat et forretningsudviklingsprojekt med det formål at sikre udvikling af værktøjer til at kommunikere og udveksle data digitalt med eksterne leverandører. Projektets mål er at etablere en digitalt understøttet løsning, der sikrer en lettere tilgængelig og mere ensartet og sikker måde at udveksle blandt andet klassificeret data med leverandører og samarbejdspartnere.

Projektets rammesættende analyse er påbegyndt, men ikke gennemført. Den rammesættende analyse forventes at foreligge i første halvår af 2024.

Der foreligger endnu ikke en flerårig plan for en mere sikker og effektiv kommunikation samt udveksling af data med eksterne leverandører, idet at den understøttende styrelse ikke har kunne prioritere dette som planlagt. Projektets overordnede mål kræver, at der på baggrund af projektets analyse igangsættes et IT-projekt for implementering af en digital løsning, der kan håndtere data klassificeret "Til tjenestebrug" i forbindelse med udbud og gennemførelse af bygge- og anlægsprojekter med eksterne leverandører, hvilket er forudsætningen for at kunne udarbejde den flerårige plan. Udfaldet vil påvirke den flerårige plan, hvorfor dette mål ikke er tilstrækkeligt nået.

Projektet arbejder parallelt med en kortsigtet plan, som tager afsæt i organisatoriske tilpasninger, processuelle forbedringer og udarbejdelse af procedurer.

Da målet ikke vurderes som opfyldt, er der udarbejdet en uddybende analyse, som fremgår af nedenstående afsnit. Projektet fortsætter i 2024, dog ikke i regi af mål- og resultatplan 2024.

Resultatet er på den baggrund mindre tilfredsstillende.

2.4. Målrapporteringens 2. del – uddybende analyser og vurderinger

Med udgangspunkt i årets resultat har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse udvalgt to mål til uddybende analyse.

Mål 3. Understøttelse af energioptimal bygningsdrift og renovering

Målet vurderes ikke tilfredsstillende opfyldt, da grundlaget for energistyringssystemet ikke er på plads. Ifølge Mål- og resultatplanen 2023 havde målet følgende vurderingsparametre:

- Ejendomsstyrelsen har gennemført et pilotprojekt med datadrevet energiledelse på bygningsniveau, der understøtter en energioptimal drift på 1-3 udvalgte etableringer. Pilotprojektet skal bidrage til udviklingen og implementeringen af et energistyringssystem på sigt.
- Projektet indeholder:
 - Opdatering af det nuværende energimonitoreringsprogram PME 09 til PME 22, inkl. undervisning.
 - Inddragelse af udvalgt(e) etablering(er) i datadrevet energiledelse på bygningsniveau.
 - Opsætning af dashboards til visualisering af energiforbrug, der understøtter energiledelse.
 - Pilotprojektet afsluttes med udarbejdelsen af et dokument, der samler erfaringerne og danner grundlag for næste fase af projektet.

Der er modtaget tilbud fra leverandør på opdatering af det eksisterende energimonitoreringsprogram PME 09 til nyt PME 22 inklusiv undervisning. Den nuværende serverkapacitet er undersøgt og fundet for lille til at kunne understøtte datadrevet energiledelse, da software til formålet kræver større serverkapacitet end der forefindes p.t. Der er iværksat indkøb af yderligere serverkapacitet. Levering forventes tidligst at kunne ske i 2024, da leveringsdato for serveren stadig udestår.

Der er udarbejdet dashboards til visualisering af energiforbrug, der understøtter energiledelse. Det er sket i en betaversion i det eksisterende energimonitoreringsprogram PME 09, der dog skal overføres til den nye version af programmet, når denne foreligger. Øvrige aktiviteter, herunder opdatering af energimonitoreringsprogrammet, endelig kravspecifikation for datahåndteringsprojektet samt udarbejdelse af afsluttende dokument, der samler erfaringer og danner grundlag for næste fase af projektet, er sat på hold, indtil serveren er leveret.

Parametrene for målopfyldelse er ikke opfyldt og målet videreføres derfor i mål- og resultatplan 2024, hvor Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse forventer at have fået leveret den fornødne serverkapacitet til at gennemføre målet.

Mål 9. Udvikling af model for udveksling af klassificerede data

Målet vurderes ikke tilfredsstillende, da ikke alle vurderingskriterier er opfyldt. Ifølge Mål- og resultatplanen 2023 havde målet følgende vurderingsparametre:

- Der er iværksat et forretningsudviklingsprojekt med det formål at sikre udvikling af værktøjer til at kommunikere og udveksle data digitalt med eksterne leverandører.
- Projektets rammesættende analyse er gennemført.

- Der ligger en flerårig plan for en mere sikker og effektiv kommunikation samt udveksling af data med eksterne leverandører, som giver større kvalitet i og systemunderstøttelse af bygge- og anlægsprojekterne.

Der er iværksat et forretningsudviklingsprojekt med det formål at sikre udvikling af værktøjer til at kommunikere og udveksle informationer med forskellige klassifikationsgrader med leverandører og samarbejdspartnere, samtidig med at krav om informations-, cyber- og militærsikkerhed overholdes.

Der er udarbejdet idéoplæg til gennemførelse af et IT-projekt for implementering af en digital løsning, der kan håndtere data klassificeret "Til tjenestebrug" i forbindelse med udbud og gennemførelse af bygge- og anlægsprojekter med eksterne leverandører. Der pågår fortsat intern vurdering af projektets kritikalitet i relation til den øvrige IT-projektportefølje mellem Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Materiel- og Indkøbsstyrelsen. I forbindelse med initiering af IT-projektet skal der ligeledes udarbejdes input til kravspecifikation. Tidsperspektivet for optag af IT-projekter til modning og/eller arkitekturafklaring er ukendt.

Der foreligger ikke en rammesættende analyse for projektet. Den rammesættende analyse er under udarbejdelse og omhandler, hvilke aktuelle udfordringer Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har i forbindelse med klassificerede projekter. Analysen skal tillige understøtte forretningsbehov og -krav til en digital løsning, ligesom der på baggrund af samme kan fremsættes tiltag og udarbejdes produktdokumenter, som er implementerbare i organisationen. Den rammesættende analyse forventes at foreligge i første halvår 2024.

Der foreligger ikke en flerårig plan for mere sikker og effektiv kommunikation samt udveksling af data med eksterne leverandører. Projektets overordnede mål vil sandsynligvis forudsætte, at der på baggrund af projektets analyse igangsættes et IT-projekt ved Materiel- og Indkøbsstyrelsen. Udfaldet vil påvirke den flerårige plan, hvorfor dette mål ikke er tilstrækkeligt nået.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse arbejder dog parallelt med en kortsigtet plan, som tager afsæt i organisatoriske tilpasninger, processuelle forbedringer og udarbejdelse af procedurer. Projektet fortsætter således i 2024, dog ikke i regi af mål- og resultatplan 2024.

2.5. Forventninger til det kommende år

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er i gang med at forberede organisationen til en stærk implementering af nyt forsvarsforlig, og har et stort fokus på at sikre et stærkt fundament herfor. Vi er i en tid, der også grundet ophævelsen af forsvarsforbeholdet samt de mange væbnede konflikter rundt om i verden, herunder krigen i Ukraine kalder på styrke og robusthed. Det vil vi sikre gennem opbygningen af vores produktionskapacitet i forbindelse med det forligsforberedende arbejde.

Produktionen forventes at stige, hvorfor det er essentielt, at der er styr på processerne og at indkøb kører optimalt og gnidningsfrit. Derfor arbejdes der i 2024 med at sikre en tværgående koordinering og optimering af Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses processer gennem kvalitetsledelse, samt at hele organiseringen og procesflowet kører optimalt. Vi står over for et flerårigt arbejde for at kunne skabe de nødvendige og tidssvarende rammer for soldaterne og den kommende udvikling på tværs af Forsvarsministeriets område.

Forsvarsforliget vil bringe flere nye og renoverede faciliteter til det danske forsvar i form af bygninger og lignende. Til at understøtte dette vil Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse opnå et bedre grundlag for udnyttelsen og udviklingen af Forsvarsministeriets etableringer blandt andet igennem helhedsplaner, der skal sikre koordinering på tværs af udvikling, drift og vedligeholdelse. Der skal som en del af genopretningen af Forsvarets fundament som det første håndteres en række kritiske projekter på ejendomsområdet, herunder håndtering af en række arbejdsmiljøpåbud samt uomgængelige projekter. Disse projekter indgår i en såkaldt akutpakke med prioriterede projekter, der skal drøftes i forligskredsen i foråret 2024.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses fokus er at stå stærkt som ansvarlig bygherre blandt andet med fokus på at forbedre arbejdsmiljøet på byggepladser og ved at være sit ansvar for bæredygtighed bevidst. Derfor vil fokus i 2024 være på at fremme bæredygtigt byggeri i Forsvarsministeriets koncern og sikre løbende energidata til energioptimal bygningsdrift. Som yderligere en del af at styrke fundamentet har vi fokus på en stærkere datadrevet styring af organisationen og etableringerne. I etableringsdriften arbejder vi særligt med datadrevet styring af bl.a. de tekniske installationer og med at sikre den bedste prioritering af de daglige behovsdrivne opgaver.

I dette arbejde har vi fokus på at udvikle vores opgaveløsning med en stærk og velbalanceret forvaltningskultur. I en årrække har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse haft et stort fokus på kontrolmiljøet og at skærpe retningslinjerne, særligt for indkøbsområdet. Det er vi nået rigtig flot i mål med, bl.a. ved at opdatere processerne for indkøb i manualer på tværs af forretningsområderne. Nu arbejder vi videre med ligeledes at sikre en høj grad af smidighed og effektivitet i driften, så samfundet kan have tillid til, at vi balancerer ressourcerne på den mest værdiskabende måde.

På tværs af forretningsområderne vil styrelsen ligeledes styrke cyber-, informations- og persondatasikkerheden med en fokuseret indsats for IT-beredskabet og databaseskyttelsesområdet. Det gør vi ved fortsat at sikre et opdateret og robust IT-beredskab for styrelsens forretningskritiske processer og systemer.

3. Regnskab

3.1. Anvendt regnskabspraksis

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er regnskabsmæssigt ikke en selvstændig virksomhed, der skal aflægge selvstændig årsrapport. Regnskabet for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er således indeholdt i regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses aktiver og passiver indeholdes derfor i én samlet balance for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 og Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er regnskabsmæssigt ikke en selvstændig virksomhed, der skal aflægge selvstændig årsrapport. Regnskabet for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er således indeholdt i regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses aktiver og passiver indeholdes derfor i én samlet balance for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80 og afrapporteres i den samlede årsrapport for denne virksomhed, der omfatter følgende styrelser: Forsvarskommandoen, Hjemmeværnskommandoen, Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Forsvarsministeriets Personalestyrelse, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse og Forsvarsministeriets Regnskabsstyrelse.

Regnskabet i denne årsberetning består alene af et udgiftsbaseret driftsregnskab og tilhørende noter og skal derfor ses som et uddrag af det samlede regnskab for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. I forhold til opgørelsen af generelle fællesomkostninger henvises der til den for styrelsen gældende regnskabsinstruks. Regnskabet omfatter alene de hovedkonti, som Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er ansvarlig for, jf. ledelsespåtegningen.

Regnskabet for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er udarbejdet i overensstemmelse med statens udgiftsbaserede regnskabsprincipper, idet alle bevillinger er udgiftsbaserede, samt de nærmere retningslinjer herfor i regnskabsbekendtgørelsen, finansloven og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV). De nævnte principper fraviges dog på et enkelt område, idet forskudsbetalinger til leverandører vedrørende levering af materiel mv. på flerårige kontrakter indregnes og udgiftsføres i bevillingsregnskabet på betalingstidspunktet i henhold til tekstanmærkning på finansloven. Den ved udarbejdelsen af regnskabet anvendte regnskabspraksis, herunder afvigelsen fra gældende regler, svarer til den praksis, der er anvendt ved udarbejdelsen af regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. For nærmere beskrivelse af den anvendte regnskabspraksis henvises derfor til beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2022 for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80.

Regnskabet i denne årsberetning består alene af et udgiftsbaseret driftsregnskab og tilhørende noter og skal derfor ses som et uddrag af det samlede regnskab for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. I forhold til opgørelsen af generelle fællesomkostninger henvises der til den for styrelsen gældende regnskabsinstruks. Regnskabet omfatter alene de hovedkonti, som Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er ansvarlig for, jf. ledelsespåtegningen.

Regnskabet for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er udarbejdet i overensstemmelse med statens udgiftsbaserede regnskabsprincipper, idet alle bevillinger er udgiftsbaserede, samt de nærmere retningslinjer herfor i regnskabsbekendtgørelsen, finansloven og Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning (ØAV). De nævnte principper fraviges dog på et enkelt område, idet forskudsbetalinger til leverandører vedrørende levering af materiel mv. på flerårige kontrakter indregnes og udgiftsføres i bevillingsregnskabet på betalingstidspunktet i henhold til tekstanmærkning på finansloven. Den ved udarbejdelsen af regnskabet anvendte regnskabspraksis, herunder afvigelsen fra gældende regler, svarer til den praksis, der er anvendt ved udarbejdelsen af regnskabet for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80. For nærmere beskrivelse af den anvendte regnskabspraksis henvises derfor til beskrivelsen af anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2022 for virksomheden med CVR-nr. 16 28 71 80.

3.2. Bevillingsregnskab

Tabel 3.2.1 viser bevillingsregnskabet for 2023 for Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, opdelt på hovedkonti. Af tabellen fremgår det, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse havde et merforbrug på hovedkontiene §12.14.02, §12.14.03 og §12.14.04 samt et mindreforbrug på hovedkonti §12.14.01, §12.14.05 og §12.29.15.

Det samlede årsresultat for ovenstående hovedkonti beløber sig til et merforbrug på 109,4 mio. kr.

Afvigelserne på hovedkontiene præsenteres og forklares i det efterfølgende.

Tabel 3.2.1. Bevillingsregnskab

Hovedkonto	Navn	Bevillings- type	(Mio.kr.)	Bevilling	Regnskab	Afvigelse	Videreførelse Ultimo
Drift							
12.14.01	Ejendomsstyrelsen	Drift	Udgifter	825,7	821,0	4,7	16,3
			Indtægter	-1,7	-1,6	-0,1	
12.14.02	Etablisementsdrift og bygningsved- ligeholdelse	Drift	Udgifter	1.528,7	1.610,7	-82,0	14,4
			Indtægter	-264,6	-284,0	19,4	
12.14.05	Oprydning i Grønland	Drift	Udgifter	4,1	0,7	3,4	23,5
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
Anlæg							
12.14.03	Bygge- og anlægs- arbejder	Anlæg	Udgifter	1.023,4	1.100,3	-76,9	517,3
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	
12.14.04	Provenu ved afhændelse af ejendomme	Anlæg	Udgifter	0,0	0,9	-0,9	235,1
			Indtægter	-6,9	-6,9	0,0	
12.29.13	Internationalt finansieret NATO- investeringsprogram	Anlæg	Udgifter	128,0	36,7	91,3	0,0
			Indtægter	-128,0	-36,7	-91,3	
12.29.15	Nationalt finansieret NATO –investerings- program	Anlæg	Udgifter	28,2	5,2	23,0	76,6
			Indtægter	0,0	0,0	0,0	

På Egen virksomhed, § 12.14.01, ses et mindreforbrug på 4,5 mio. kr., som primært skyldes omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året.

Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er tilført bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen primo året.

Der er for Funktionel virksomhed, §12.14.02, samlet set et merforbrug på 62,6 mio. kr. fordelt på 82,0 mio. kr. i merudgifter og 19,4 mio. kr. i merindtægter.

For udgifterne skyldes afvigelsen hovedsageligt, at der har været et øget forbrug i forhold til vedligeholdelse af bygningsmassen, både i form af simpelt vedligehold og større vedligeholdelsesprojekter. Dertil kommer omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i

den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er fratrullet bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen primo året.

For indtægterne skyldes afvigelsen, at der er kommet flere indtægter ind på indkvartering. Desuden har der været afholdt en del internationale øvelser, hvor de udenlandske enheder dækker Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses udgifter. Der er ikke budgetteret med disse indtægter, da de er svingende og netto er udgiftsneutrale.

På driftsbevillingen § 12.14.05, har der været et mindreforbrug på 3,4 mio. kr., som primært skyldes omflytning af bevilling på tillægsbevillingslovforslaget, der skal sikre tilstrækkelig bevilling på de enkelte hovedkonti til at imødegå et eventuelt uforudset forbrug i slutningen af året. Omflytningen er sket som led i den almindelige rebudgettering, hvor kontoen er fratrullet bevilling, idet der også er taget hensyn til opsparingen på hovedkontoen i primo året.

På Bygge- og anlægsbevillingen, § 12.14.03, har der været et merforbrug på 76,9 mio. kr. Afvigelsen skyldes primært en høj aktivitet på Faciliteter til F-35 samt Modernisering af Hærens Mandskabs- og Materiefaciliteter fase II og III. Derudover er der foretaget opkøb af diverse ejendomme.

I 2023 blev 16 projekter afsluttet og ibrugtaget. Af større afsluttede projekter kan følgende fremhæves: Faciliteter til F-35 samt Nyboder Etape 2.

På bevillingen § 12.14.04, Provenu ved afhændelse af ejendomme, svarer indtægtsbevillingen til realiseret provenu fra de ejendomme, der er afhændet i 2023. Provenuet kommer primært på baggrund af videresalg af ejendomme, som er opkøbt i forbindelse med støjkompensationsordningen ved Flyvestation Skrydstrup. Derudover har der været afholdt én-til-én udgifter vedrørende afværgesforanstaltninger på Flyvestation Værløse.

På bevillingen § 12.29.13, har der været et mindreforbrug på 91,3 mio. kr., også selvom kontoen teknisk set er sat i balance, dette mindreforbrug skyldes at flere projekter er blevet udskudt.

På bevillingen § 12.29.15, Nationalt NATO-investeringsprogram, har der været et mindreforbrug på 23 mio. kr., som primært skyldes, at første års præfinansering til projekt "renoveringen af Flådestation Korsør" er blevet udskudt til forventeligt 2025.

Tabel 3.7.2. Regnskabs- og budgetspecifikation (mio. kr.)

§12.14.01 §12.14.02 §12.14.05 Driftsbevillinger	Regnskab 2023	Budget 2024
Nettoudgift	2.146,9	2.286,8
Udgift		
16. Husleje, leje af arealer, leasing	131,9	
17. Internt statsligt køb af varer og tjenester	2,3	
18. Lønninger / personaleomkostninger	812,6	806,1
19. Fradrag for anlægsløn	0,0	
22. Andre ordinære driftsomkostninger	1.484,1	1.703,3
26. Finansielle omkostninger	1,3	
43. Interne statslige overførselsudgifter	0,0	
44. Tilskud til personer	0,0	
51. Materielle anlægsaktiver	0,0	
60. Varebeholdninger	0,2	
Indtægt		
11. Salg af varer	-202,8	-222,6
12. Internt statsligt salg af varer og tjenester	-23,0	
21. Andre driftsindtægter	-59,7	
25. Finansielle indtægter	0,0	
30. Skatter og afgifter	0,0	
31. Overførselsindtægter fra EU	0,0	
33. Interne statslige overførselsindtægter	0,0	

Note Budget 2024 er gældende grundbudget, som indtastet i SKS og indrapporteret til Finansministeriet

Tabel 3.7.2 viser, at de samlede nettoudgifter for 2024 er stigende. Dette skyldes hovedsageligt, at aktivitetsniveauet forventes øget, hvilket afspejles i driftsbevillingen i 2024.

Desuden har Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse fået tilført 180 mio. kr. fra Genopretning af Forsvarets Fundament, som ligeledes muliggør en stigende produktion.

De samlede indtægter for 2024 er faldende. Det skyldes hovedsageligt ophørte forpagtningsaftaler og lavere lejeindtægter.

4. Bilag

4.1. Øvrige regnskabsoplysninger

Tabel 4.1.1. Oversigt over igangværende bygge- og anlægsprojekter § 12.14.03. (mio.kr.)

Projektbetegnelse ¹	Byggestart	Forventet afslutning	Årets udgift	Forventet totaludgift ²
Faciliteter til F-35.	2018	2023	356,7	1.535,0
Restaurering af Lakajgårdanlægget, Frederiksberg Slot.	2019	2025	35,1	168,6
Esbjerg havn	2023	2025	64,4	88,0
MHMM ³ Fase II-III.	2019	2025	276,1	583,4
Udbygning af spor og veje, Oksbøl	2021	2027	15,2	88,8
I alt				

Tabel 4.1.2. Oversigt over afsluttede bygge- og anlægsprojekter § 12.14.03. (mio.kr.)

Projektbetegnelse	Byggestart	Forventet afslutning ved byggestart	Faktisk afslutnings-tidspunkt	Oprindelig budgetteret totaludgift	Total udgift ⁴	Bevilling modtaget
Nyboder Etape 2	2018	2023	2023	337,7	529,6	2018
MHMM Fase 2, Oksbøl Kaserne. ⁵	2021	2023	2023	32,6	22,9	2019
MHMM Fase 2 – Antvorskov ⁶	2020	2023	2023	28,4	36,1	2023

1 I tabel 4.1.1 er igangværende arbejde, som er kommercielt fortroligt, ekskluderet.

2 Priserne er angivet ud fra godkendelsesårets pris- og lønniveau

3 Modernisering af Hærens Materiel- og Mandskabsfaciliteter

4 Priserne er angivet ud fra godkendelsesårets pris- og lønniveau.

5 Etablering af garage, tilbygning samt parkeringsplads i forbindelse med det samlede projekt MHMM er afsluttet på Oksbøl Kaserne.

6 Etablering af vagtbygning samt perimeterhegn omkring Antvorskov kaserne, i forbindelse med det samlede projekt MHMM.

Tabel 4.1.3. Afhændelser § 12.14.04. (mio.kr.)

	Årets indtægt
Aktstykke Freja (57. indskudsrunde) ⁷	6,4

4.2 Beskrivelser af to udvalgte bygge- og anlægsprojekter, afsluttet 2023

Campus til F-35, Flyvestation Skrydstrup

I 2016 besluttede den danske regering at indkøbe 27 F-35-kampfly, og denne beslutning skabte et behov for nye højteknologiske faciliteter, som kunne understøtte vedligeholdelse og operation af det danske forsvars nye kampfly.

Projektets formål har været at opføre en række faciliteter, der skal fungere i fredstid, med fokus på effektivitet, samarbejde og nærhed. Det er afgørende, at disse faciliteter tager hensyn til naboerne i området, hvilket afspejles i en bevidst indsats for at skabe grundlag for sameksistens mellem militære operationer og det omkringliggende samfund.

Foto: Simon Elbeck/Forsvaret

⁷ Afhændelser i forbindelse med støjkompensationsordning, videre salg til Freja ejendomme.

Slutbrugeren på projektet er Fighter Wing Skrydstrup, og de har fået en facilitet, der understøtter alle aspekter af vedligeholdelse og operation af F-35-kampflyene. Projektet omfatter således såvel værksteder, hangarer, kontor- og velfærdsfaciliteter som uddannelses- og undervisningsfaciliteter. Et nøgleaspekt af projektet har netop været det tætte samarbejde med brugerne af faciliteterne.

Der er blevet lagt stor vægt på at inddrage kommende brugere i planlægningsfasen, hvor de har bidraget med input og stillet krav til faciliteternes udformning. Dette har resulteret i en bygning, som er designet efter brugernes ønsker, krav og behov, og som støtter op om de rutiner og arbejdsgange, som er den bærende del af brugernes hverdag.

Fra 2016, hvor beslutningen om indkøbet af F-35 blev truffet, gik det stærkt. Først skulle man finde den mest hensigtsmæssige placering på Flyvestation Skrydstrup, og dette skulle ske med inddragelse af relevante interessenter. Ejendomsstyrelsen påbegyndte det store planlægningsarbejde, som foregik i samarbejde med rådgivere, arkitekter og entreprenører, og som skulle lede frem til, at det massive byggearbejde skulle sættes i gang.

Efter planen skulle byggeriet stå færdigt i foråret 2023, men på grund af forsinkelser, primært forårsaget af COVID-19-pandemien og krigen i Ukraine, som førte til prisstigninger og mangel på materialer, blev afleveringsdatoen skubbet til den 1. september 2023. Trods forsinkelser og justeringer undervejs var faciliteterne klar til at modtage de første danske F-35-fly den 14. september 2023.

Projektet er stødt på en række udfordringer, herunder opstarts-forsinkelser, som primært skyldes krav om klassificeret projektering og arbejdet med at stable en byggeplads af denne kaliber på benene inden for Forsvarets rammer. Disse forhindringer er blevet overvundet takket være et konstant fokus på projektets fremdrift, samarbejde og søgen efter løsninger frem for konflikter.

Foto: Simon Elbeck/Forsvaret

På trods af de oplevede udfordringer, interne såvel som eksterne, har Danmark præsteret at aflevere et af de mest roste og inspirationsværdige F-35-campus-byggerier blandt samarbejdslandene.

Økonomisk set har det været et betydeligt projekt, og byggemodningsarbejdet alene har beløbet sig til 180 millioner danske kroner i 2023-priser. Den samlede anlægslov lød på 1,351 milliarder kroner, og projektet har derfor været det største enkeltstående byggeprojekt i nyere tid i Forsvarets historie.

For at give et indtryk af projektets størrelse kan det nævnes, at man i byggeriet har brugt 5000 betonelementer, og projektet har haft en gennemsnitlig månedlig omsætning på 40 millioner kroner.

Den succesfulde gennemførelse af projektet tilskrives det vedvarende fokus og samarbejde, som har været til stede blandt alle involverede parter gennem projektets levetid. Dette samarbejde og denne dedikation har været afgørende for at sikre, at Fighter Wing Skrydstrup har kunnet operere med de nye F-35-fly fra første dag.

Projektgruppen omkring byggeriet modtog i 2023 Forsvarsministeriets Medalje for den store dedikation og indsats. Dette er alle i projektgruppen selvfølgelig umådeligt stolte af, og det er blot et lille eksempel på den store indsats, der har båret projektet frem.

Ny vagtbygning på Garderhusarkasernen Slagelse /Antvorskov Kaserne

Projektet blev initieret i 2017, hvor Garderhusarregimentet identificerede et behov for forbedret perimetersikring på Garderhusarkasernen i Slagelse. I samme omgang adresserede de det aktuelle trusselsbillede, som også ligger til grund for projektets endelige indhold. Konkret dækker projektet over etableringen af en ny hovedvagt på Garderhusarkasernen/Antvorskov Kaserne, hvilket inkluderer et nyt ankomstområde, en parkeringsplads for gæster, et perimeterhegn omkring hele kasernen inklusive nye porte, samt en tilhørende sti/løberute inden for hegnet.

Kunden for projektet er Hærkommandoen, der varetager vagtfunktionen på kasernen. Hærkommandoen havde et presserende behov for en mere funktionel, tidssvarende vagtbygning i ankomstområdet for at kunne skabe sikre rammer for vagtfunktionerne. Ydermere var der behov for et ankomstområde, hvor visitation og adgangskontrol kan udføres effektivt uden at skabe trafikale problemer på de omkringliggende offentlige veje. Et centralt element har også været etableringen af en fuldstændig perimetersikring af kasernen for at forøge sikkerhed og tryghed for personalet.

Foto: Eddi Frantsen/Ejendomsstyrelsen

Interessenterne i projektet inkluderer Hærkommandoen, sikkerhedsofficeren og hans organisation ved Garderhusarregimentet samt Ejendomsstyrelsens ETAB partnerelement. Alle har spillet en central rolle i projektets forløb, og det gode samarbejde har været essentielt for projektets flotte resultat.

Økonomisk blev projektet iværksat som en del af det tidligere forsvarsforlig og indgik i MHMM fase III. Den oprindelige bevilling var på 25,5 millioner kroner (indeks 2019), men dette beløb viste sig hurtigt ikke at være tilstrækkeligt. For eksempel blev budgettet særligt udfordret på grund af prisstigninger i 2022, hvilket førte til en større sparerunde i samarbejde mellem kunde, bruger, entreprenør og bygherre. Efter indeksering og fremskrivning til nutidspriser er den samlede projektøkonomi endt med at beløbe sig til ca. 37 millioner kroner.

Projektet har undervejs oplevet mindre forsinkelser. Blandt andet var der udfordringer med leveringen af særligt sikringsglas til vagtbygningen, men også vejret viste sig som en udfordring, hvor jordarbejderne i ankomstområdet og langs perimeterstien blev forsinket og udfordret af store nedbørsmængder.

Projektet blev oprindeligt defineret i september 2017 og iværksat i april 2019 med etablering af byggepladsen i september 2022. I september 2023 kunne Ejendomsstyrelsen med stolthed overdrage den færdige vagtbygning til Garderhusarregimentet.

Projektet har også inkluderet et kunstprojekt i ankomstområdet, hvor fokus har været på at samle natur og kunst. Man har gjort brug af beplantning med afsæt i de hjemmehørende naturtyper omkring kasernen, ligesom man har kreeret bronzefigurer, som er inspireret af kasernens materiale, og som fungerer som bænke i venteområdet ved vagten.

Samlet set illustrerer arbejdet med den nye vagtbygning de mange overvejelser og udfordringer, der kan opstå ved større infrastrukturprojekter, især dem med en høj sikkerhedsmæssig profil. Den vilje, som Ejendomsstyrelsen, entreprenører og rådgivere har vist til at skabe fremdrift i projektet og overkomme udfordringer kombineret med det gode samarbejde med projektets interessenter, har været afgørende for projektets yderst tilfredsstillende resultat.

Foto: Eddi Frantsen/Ejendomsstyrelsen

FORSVARSMINISTERIETS EJENDOMSSTYRELSE

**ARSENALVEJ 55
9800 HJØRRING**

TELEFON: +45 7281 3000

E-MAIL: FES@MIL.DK

WWW.FORSVARET.DK/FES

EAN: 5798000201286

CVR: 16 28 71 80